

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 600-1937)

Originalt emne

Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 22. marts 1938](#)
- 2) [Byrådsmødet den 29. marts 1938](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 22. marts 1938 - side 11

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 600-1937)

Forslag til Overslag over Aarhus Kommunes Indtægter og Udgifter i 1938-39.

Stecher Christensen forelagde Budgettet og udtalte, at der var Enighed om det baade i Budgetudvalget og mellem dette og de øvrige Udvalg. Da Udvalgene første Gang mødte med deres Forslag, viste det sig, at der ialt vilde blive en Stigning fra i Fjor paa 1. 894000 Kr. Budgetudvalget var derfor klar over, at der maatte ske noget ekstraordinært, hvis ikke Skatten skulde stige altfor voldsomt, og ved Forhandling med de forskellige Udvalg naaede man til et Budget, hvor Merudskrivningen i Forhold til sidste Aar androg 300265,58 Kr. Sidste Aars Merudskrivning var ca. 270000 Kr. Selv om der kunde regnes med en Befolkningsforøgelse, maatte der alligevel udvises en vis Varsomhed. De ændrede Ligningsregler vilde bevirke en Nedgang i Skatteindtægten paa ca. 300000 Kr., men man maatte haabe, at Skatteindtægten vilde udvise en tilsvarende Stigning.

Af Hovedsummerne kan nævnes, at Renteindtægten er nedgaaet med 107000 Kr., hvilket væsentlig skyldes Renter til nye Laan og mindre Rentetilskud fra Belysningsvæsenet.

Konto II b, Købstadens Beboelsesejendomme viser mindre Indtægt paa 40936,30, heraf alene forøgede Udgifter til Forrentning og Afskrivning vedr. Aldersrenteboliger ca. 24000 Kr., og mindre Indtægt i Anledning af Nedrivning af Frederiksgade 1, ca. 11800 Kr.

Af andre Poster, der tynger Budgetterne, kan det jo ikke undgaas, at Socialudvalgets er de største. Udgifter i Henh. til Lov om off. Forsorg 645078,17 Kr. større end sidste Aar, Udg. i Henh. til Lov om Folkeforsikring 274990,96 Kr. større og Udg. i Henh. til Love om Arbejdsanvisning og Arbejdsløshedsforsikring m. fl. Love 162905,15 Kr. større, men disse Forøgelser imødegaas af Tilskud fra Udligningsfonden, for de 2 førstes Vedkommende henholdsvis 1. 202555 Kr. og 289273 Kr. mod sidste Aar ialt 870950 Kr. Der har været Enighed om ikke at skære ned paa dette Budget for at undgaa de store Overskridelser. Det var naturligvis vanskeligt at spaa om i Forvejen; Socialudvalget bestemte ikke selv, hvor mange trængende Mennesker der er i Aarhus, og Udgiften vilde jo afhænge deraf; men man haabede, bl. a. paa Grund af de store Nødhjælpsarbejder at kunne aflaste Socialkontoret, og forhaabentlig kunde det ogsaa give Udslag i Besparelser. Men det vilde altsaa afhænge af Arbejdsløsheden og Trangen i Aarets Løb.

Skolevæsenets Udgifter er blevet forøget med 193244 Kr., hvilket væsentlig skyldes: Forøgelse af Udgifter til Undervisningsmidler 50000 Kr., Installation af Centralvarme i Overlærerboliger 11000 Kr. og Udgift til Svømmeundervisning i Svømmehallen 34000 Kr. Tilskud fra Udligningsfonden er her 515450 Kr. mod 284830 Kr. sidste Aar.

Medicinalvæsenets Budget er 258095,87 Kr. større end sidste Aar, hvilket hovedsageligt skyldes, at den ny kirurgiske Afdeling nu er taget i Brug. Tilskud fra Udligningsfonden er her 272694 Kr. mod 163616 Kr. sidste Aar.

Afdragskontoen er 229508,87 Kr. større; det skyldes Afdrag paa ny optagne Laan.

Udgifter til Rets- og Politivæsenet er 685667,05 Kr. mindre end sidste Aar. Det skyldes Statens Overtagelse af Politiet, dog udreder Kommunen 53200 Kr. i Renter og Afdrag til senere Pensionering af Betjente, som er overgaaet til Staten, men heraf refunderer Havnen 14800 Kr.

Til Forøgelse af Kassebeholdningen er paalignet 300000 Kr. mod 325000 Kr. sidste Aar. Man havde gennem en Del Aar haft et Beløb paa $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. hertil, oprindeligt efter et Krav fra Ministeriet, og ved at paaligne disse Penge havde man undgaaet Underskud paa Budgettet. Endvidere var der hensat et Beløb paa 200000 Kr. til Nedrivning af gamle

Ejendomme og Opførelse af nye offentlige Bygninger. Kloakpumpestationen gav en Merindtægt paa 19856 Kr., idet der var regnet med en større Indtægt ved Afgift af W. C.

For de tekniske Værkers Vedkommende var Forholdet følgende: Gasprisen var for det kommende Aar opført til 18 Øre ligesom i indeværende Aar. Da man gik i Gang med Udarbejdelsen af Budgettet, var man stemt for en Nedsættelse, men efterhaanden blev man klar over, at det ikke var muligt. En Nedsættelse paa 1 Øre vilde give en mindre Indtægt paa ca. 100000 Kr.; hertil kom, at Kulprisen var steget stærkt, Koksprisen var nu faldende, og der forestod en kostbar Udvidelse af Gasværket. Elektricitetsværket var stadig i rivende Udvikling og stod overfor en betydelig Udvidelse, hvortil skulde anvendes 2½ Mill. Kr. af Laanet paa 4 Mill.; dette Beløb var dog ikke tilstrækkeligt, saa der vilde blive store økonomiske Krav for at kunne klare den forestaaende Udvidelse. Af den Grund og af Hensyn til Kulprisen havde Strømprisen ikke kunnet nedsættes. Men forøvrigt hørte Aarhus til de Byer, som havde den laveste Strømpris, idet den i Gennemsnit udgjorde 26½ Øre, medens den i de fleste Byer laa paa 40- 45 Øre. Naar denne Pris kunde holdes, skyldes det Værkets Størrelse og de mange Strømlleverancer til store Dele af Jylland.

Fjernopvarmningen var ogsaa i stadig Udvikling, og det havde medført Opførelse af en Varmtvandsakkumulator til 250000 Kr., som havde gjort det muligt at anvende udelukkende Spildedamp til Opvarmning. Forbrændingsanstaltens Budget var ikke meget afvigende fra det nuværende, men der var dog i Løbet af sidste Aar udført adskillige Forandringer, som havde bevirket en mere økonomisk Drift, og der var Mulighed for flere Forbedringer. For Svømmehallens Vedkommende var der indført en Forhøjelse af Badepriserne paa ca. 10 Øre pr. Bad, hvilket var nødvendigt paa Grund af de høje Kulpriser. Alligevel maatte Priserne kaldes meget lave. Fra 1. April vilde der blive etableret Skolebadning i Svømmehallen. Tilskudet hertil fra Elektricitetsværket var opført med 50000 Kr. Der kunde dog ikke laves et nøjagtigt Regnskab for Svømmehallen, idet den havde stor Betydning baade i sundhedsmæssig, sportsmæssig og turistmæssig Henseende, og den Betydning lod sig ikke let maale. Belysningsvæsenets Tilskud til Kæmnerkassen udgjorde for Gasværkets Vedkommende 450000 Kr., Overskud til samme 159147,83 Kr. og indirekte Tilskud ved Nedsættelse af Prisen for Gadebelysning 23500 Kr., ialt 632647,83 Kr. mod i Fjor 662933,66 Kr. For Elektricitetsværkets Vedkommende var de tilsvarende Tal 694740,12 Kr, 309000 Kr. og 67500 Kr. eller ialt 1.071240,12 Kr. mod sidste Aar 1.080949,84 Kr. For Fjernopvarmningsanlægget beløb Tilskud og Overskud sig til 44750 Kr. mod i Fjor 38000 Kr.; det blev et samlet Tilskud fra Værkerne paa ialt 1. 748637,95 Kr.

mod sidste Aar 1. 781833,50 Kr.

Ved Afslutningen af Regnskabet for 1936-37, som udviste et Driftsoverskud paa 557521 Kr. 48 Øre, var der en Formuefremgang paa 3. 240249 Kr. 43 Øre, hvorefter Kommunens Nettoformue udgjorde 59. 572977 Kr. 22 Øre.

Hvor stor Formuestigningen vil blive i indeværende Regnskabsaar, altsaa 1937-38, kan ikke siges i Øjeblikket, men formentlig vil den ikke blive mindre.

Disse Formueforøgelser fremkommer jo dels ved, at der ved Paaligning paa de aarlige Budgetter opsamles Fonds, som anvendes til Fremskaffelse af nye Aktiver, dels ved, at der paa Budgettet er opført Beløb til Nyanskaffelser ud over Reparationer og Vedligeholdelser, dels ved, at Kommunen ved at have takseret sine Jorder til en lav Pris opnaar en ret stor Avance ved Salg til Bebyggelse og dels ved, at Kommunen stadig afdrager paa sin Gæld.

Man har saaledes i Regnskabsaarene 1934- 35 - 1936-37 indvundet henholdsvis 930490 Kr., 899857 Kr. og 654966 Kr., eller ialt 2. 485313 Kr. mere end de Beløb, hvortil solgte Arealer var optaget i Kommunens Status, og i samme 3 Aar har Kommunen afdraget 6. 558650 Kr. paa sin Gæld, ligesom der paa Budgettet for indeværende Regnskabsaar er paalignet 2.078397 Kr. og paa det nye Budget 2. 344719 Kr. til Afdrag paa Gæld, og Kommunens Gæld er saaledes i Løbet af 5 Aar nedbragt med 10. 981766 Kr.

Ved Regnskabsafslutningen pr. 31/3 1937 viste Kasse-Kontoen en Gæld til Banken paa 1.020000 Kr. som i Løbet af 1937-38 skønsmæssigt vil blive nedbragt ved Overskud fra Driftsregnskabet med..... 460000 Kr. og ved Henlæggelser fra Driftsbudgettet til Fonds .. . 765000"

Desuden er der optaget Laan til et Beløb af..... 4. 342000 "

og Afdraget paa forskellige Tilgodehavender vil formentlig udgøre..... 1-583000 =7. 150.000

6. 130000 Kr.

Herfra Udgitter, afholdt af Laan..... 1. 752000 Kr.

samt Udgifter, afholdt af

Fonds..... 1. 542000 "

og af Kassebeholdningen. . . 576000 "3. 870000"

At overføre... 3. 870000 Kr.

Overført... 3. 870000 Kr. saaledes, at Kassebeholdningen den 1.

April 1938 vil udgøre ca..... 2. 260000 Kr.

Hertil udestaaende Tilgodehavender efter Fradrag af Udgiftsrestancer..... 6. 500000 "

Saa Kommunens Kassebeholdning ved Begyndelsen af Regnskabsaaret 1938 - 39skulde udgøre..... 8. 760000 Kr.

I det foreliggende Budget er der, ud over hvad der er henlagt til Fonds, opført 300000 Kr. til Forøgelse af Kommunens Kassebeholdning, som navnlig i de senere Aar har været stærk belastet. Konto Aktiv R udviser saaledes, at der i Regnskabsaaret 1936-37 og tidligere Aar af Kommunens Kassebeholdning er anvendt ca. 6. 956000 Kr, hvilke Beløb ikke senere er paalignet, og desuden er der til Fuldførelse af Foretagender, hvortil der i 1933 og 1935 var optaget Laan, anvendt ca. 4. 858000 Kr. af Kassebeholdning eller Fonds.

8. 760000 Kr.

Af de foretagne Henlæggelser er der beregnet til Afskrivninger ca. 917500 Kr. og til Forøgelse af Statusoverskud ca. 1. 427100 "

Til Restituering af tidligere Aars Kapitalforbrug er der paalignet..... ca. 768700 "

Til forskellige Fonds er der paalignet..... 550000"

og til Dækning af Udgift til

Nyanlæg er der paalignet ca. 505000 "4168300"

Af Laanemidler vil der formentlig indgaa..... ca. 1. 298000 "

At overføre... 14. 226300 Kr.

Overført... 14. 226300 Kr.

og indgaaede Afdrag paa Pantebreve og Restkøbesummer og paa Gade-, Vej- og Kloakanlæg m. v. vil formentlig udgøre ca. 565000 "

Af Tilgodehavende for mellemkommunal Refusion paaregnes en Indtægt paa . . . 300000"

15.091300 Kr.

Af disse Indtægter vil der i Løbet af 1938-39 blive anvendt følgende Beløb:

Til Afdrag paa Gæld..... 2. 345700 Kr.

Til Nyanlæg som afholdes

af Laan..... 2. 976400"

Til Nyanlæg som afholdes

af Fonds..... 1. 160000"

Til Nyanlæg som afholdes

af Driftsbudgettet..... 505000"

Af Udgifter til Gade- og Vejanlæg vil der formentlig forskudsvis medgaa..... 25000"

----- 7.012100 "

8.079200 Kr.

Heraf udestaaende Tilgodehavender (hvoraf Kommune- og Statsskat andrager ca.

4.000000 Kr. og forskellige Statsrefusioner ca. 2.000000 Kr.) efter Fradrag af

Udgiftsrestancer..... 6. 500000 "

Forventet Beholdning ved Udgangen af Regnskabsaaret 1938-39..... 1. 579200 Kr.

Det Aar, der var svundet, havde for Aarhus Byraad været et Arbejdsaar; man havde haft mange Jern i Ilden, og flere store Opgaver havde foreligget til Løsning. Nu havde man endelig faaet vedtaget og projekteret det nye Raadhus, og dette Arbejde var klar til at begynde. Der var i Anledning af Regeringsjubilæet bevilget 50000 Kr. til en Fagskole for Husassistenter; man havde vedtaget den nye Vandledning til Stautrup ti! 1 Mill. Kr, Køb af Vorregaarden for 155000 Kr. og Salg af en Byggegrund til Ortopædisk Hospital, hvorved dets Beliggenhed i Aarhus var sikret. Der var solgt Jord til forskellige Stiftelser og arbejdet for at stimulere det private Byggeri, hvilket der for Tiden var Grund til, da Laaneforholdene gjorde det vanskeligt at bygge. Ved forskellige Lempelser havde man faaet Byggeri i Gang ved Sdr. Ringgade og Silkeborgvej, ligesom det ogsaa var vedtaget at bygge Aldersrenteboliger Nord for Byen. Ogsaa Brolægningsvæsenets Budget androg et stort Beløb, og udover de ordinære Ting havde der været iværksat Ungdomsarbejder ved

Ridehallen og i Riisvangen. Ved Lov om mellemkommunal Refusion var der udført Arbejder i Skovene, og der var sidst paabegyndt store Arbejder efter Lov om 30 Mill. Fonden, saaledes Hadsherredsvej til 410000 Kr, Skovangsvej til 100000 Kr, Aaoverdækningen til 860000 Kr, Langelandsgade til 530000 Kr. og Nordre Ringgade til 37000 Kr. Disse Arbejder vilde tilsammen koste 1. 937000 Kr, hvoraf Arbejdslønnen udgjorde 862315 Kr, som refunderes fra Staten. Til de øvrige Udgifter fik man mindre Tilskud, saaledes at Kommunens egen Udgift til disse Arbejder blev 661585 Kr. Desuden paatænkte nogle Arbejder i Skovene, hvortil Kommunens Udgift blev 44230 Kr. Kommunen maatte altsaa skaffe over 700000 Kr. til disse Nødhjælpsarbejder.

Der var i Aarets Løb vedtaget Pensions- og Efterlønningsordning for Tjenestemænd paa over 40 Aar og forskellige Forbedringer for Kontorassistenterne, indført Weckend paa Kommunens Kontorer, vedtaget ekstraordinært Dyrtidstillæg til Pensionisterne og paa forskellige Maader ydet Lønforbedringer. Udvalgene havde fremsat en Del Ønsker, som man senere maatte beskæftige sig med; om de kunde gennemføres, ahang af de finansielle Forhold. Det var vedtaget at indrette Husvildeboliger i det gamle Amtssygehus, og det Spørgsmaal meldte sig, hvis der ikke blev tilstrækkeligt privat Byggeri, om Kommunen da selv maa bygge Huse med billige Lejligheder. Under ordinære Forhold var Kommunen ikke særlig interesseret i at bygge Huse, men som Forholdene var for Tiden, kunde det maaske blive nødvendigt at tage Opgaven op. Slagtehusudvalget havde ønsket et Beløb paa 676000 Kr. til Ombygning af Slagtehuset, og der maatte en skøn Dag tages Stilling hertil. Folkebibliotekets Virksomhed var steget saa stærkt, at det maatte udvides med en Filial paa Frederiksbjerg. Der havde altid været Enighed om Udvidelser ved Universitetet, men man maatte ikke glemme de Ting, som har med den almindelige Folkeoplysning at gøre. Skolevæsenet vilde ogsaa stille betydelige Krav til Budgettet, idet der efter den nye Skolelov krævedes forskellige Bygningsforbedringer, gratis Bøger, Gymnastikdragter o. s. v. Nu skulde det saa være Alvor med at fremskaffe en Flyveplads, hvilket ogsaa vilde koste mange Penge, og endelig meldte Spørgsmaalet sig, om Aarhus skal etablere en Udstilling i 1941 samtidig med Byens 500 Aars Jubilæum, enten en stor Landsudstilling som den sidste eller en noget mindre og mere specialiceret for at faa noget typisk frem for Aarhus eller Danmark. Saaledes vilde der stadig blive nye Opgaver at løse paa forskellige Omraader. Taleren vilde hermed indstille Budgettet til Vedtagelse.

I. C. Sørensen: Det foreliggende Budget fra 1938 til 1939 kommer jo ikke til Verden under nogen særlig Begejstring. I mange Retninger er det Udtryk for noget, der er sygt. Vi har haft

erhvervsmæssigt et Aar, der viser en Skatteevne, som har været ret betydelig, og alligevel er det næsten ugørligt at faa et Budget frem, som i hvert Fald betød, at der ingen Stigning blev i Skatteprocenten. I Virkeligheden burde det foreliggende Budget have vist, at vi stod overfor en Skattenedsættelse. Man ser med nogen Bekymring paa Fremtiden, for naar det gaar saaledes i de gode Aar, hvorledes skal det saa gaa i de daarlige, og det Budget, vi kommer til at beskæftige os med næste Gang, skal nok blive saaledes, at vi i høj Grad bliver nødt til at tage Hensyn til den Stagnation, der nu begynder at vise sig indenfor Byggefagene, og det Prisfald, man formentlig kommer til at opleve indenfor Handel og Industri.

Der er meget i den Maade, Tingene stilles op paa i vore Dage, der tyder paa, at man ikke vil se Fremtiden nøgternt i Øjnene. De store og betydelige Opgaver, som Aarhus staar overfor at skulle løse i den nærmeste Tid er ikke taget med, og man er ikke engang kommet saa vidt, at man har drøftet, om Udgifterne hertil skal tages paa Budgettet eller afholdes af Laan. Man holder dem hen saa længe som muligt, fordi man er klar over, at de vil være en saa haard Belastning af Budgettet, at det vanskeligt kan gennemføres. Alle disse Opgaver, som Køb af en Flyveplads og Beskyttelse mod Luftangreb, som bl. a. Begivenhederne i Spanien viser Nødvendigheden af, er ikke optaget i Budgettet. Der er i den senere Tid talt meget om Turistsagen, men der er intet afsat hertil paa Budgettet. Der er ofte talt om Oprettelse af Specialklinikker, Forandring af Kaserne, Udstilling i 1941, Bygning af nye Huse, den nye Kødbø o. s. v. Alle disse Ting er ikke taget i Betragtning paa Budgettet. Man haaber, at Tiden vil løse disse Spørgsmaal, men Fremtiden ser mørk ud efter alle sagkyndiges Mening. Disse Opgaver bør løses i Enighed, og vi er villig til en loyal Forhandling herom, men derfor maa man alligevel se med Bekymring paa den nærmeste Fremtid, for det foruroligende er, at alle disse positive Opgaver, som bør løses, og som vi gerne under Borgmesteren Æren for, selv om han er Socialdemokrat, hindres af en alt overskyggende Bremseklods, nemlig de sociale Udgifter. Det er, som om alle vore Tanker og hele vor Indstilling er rettet mod, hvordan vi skal skaffe Penge dertil. Der er en Skævhed i dette Forhold, og der er noget her, der er sygt.

Det fortvivlede baade i Stat og Kommune er, at Arbejdsløsheden er stadig stigende i en fuldkommen uhyggelig Grad. I Aarhus er der 1000 Arbejdsløse mere i Februar, end der var paa samme Tid i Fjor. Det er, som om det simple og berettigede Krav, som den enkelte har paa at faa Arbejde, stadig mere og mere skal konverteres i et Krav paa Understøttelse

af det Offentlige. Det bliver mere og mere stillet op, som om Menneskeretten efterhaanden bestaar i Krav paa Understøttelse, hvor den burde bestaa i et Krav paa Arbejde. Kravet paa Understøttelse medfører en stadig dyrere og dyrere Administration. Det er ligefrem uhyggeligt at tænke paa, hvor dyr Administrationen af Socialvæsenet er blevet i Løbet af de sidste 5 Aar, og her i Aarhus er den jo ogsaa ualmindelig dyr. Der er ingen, der misunder Formanden en Løn paa 6500 Kr., men der er noget næsten symbolsk i, at den eneste Embedsmand, der ved dette Budgets Forelæggelse møder med en Lønforhøjelse, der skal vedtages, er Socialudvalgsformanden.

Samtidig med at det sociale Udvalgs Budget stiger saa voldsomt, møder vi frem med et Program for Nødhjælpsarbejde af et Omfang, som vi formentlig ikke tidligere har kendt. Hvis vi regner med, at 400 langvarigt Arbejdsløse kommer i Arbejde i Henhold til Loven om 30 Mill. Kr. Fondet, skulde det dog betyde en Arbejdsfortjeneste for 400 langvarigt Arbejdsløse i 50 Uger, eller 800000 Kr. Men denne Kendsgerning kan tilsyneladende ikke faa den mindste Indflydelse paa Nedbringelsen af det sociale Udvalgs Budget.

Kommunehjælpen er tilsyneladende stadig lige stor. Der maa være noget galt i en saadan Opstilling fra det sociale Udvalgs Side. Desuden er der fremsat Forslag om nye Arbejder: Vestre Ringgade, Filtenborg Plads, Strandvejen, Dr. Margrethesvej. Disse store Arbejder faar tilsyneladende ingen Indflydelse paa Nedbringelsen af det sociale Udvalgs Budget. Der maa være noget galt ved denne Opstilling. Der er projekteret en Del Ungdomsarbejde. Man mærker meget lidt til dette, naar man ser det sociale Udvalgs Budget. Udgifterne til Aldersrente er steget, da Folk faar Aldersrente fra 60 Aars Alderen. Dette skulde dog ganske selvfølgelig afhjælpe Kontoen for Kommunehjælp, men man mærker intet til en Nedbringelse af Kommunehjælpskontoen af denne Grund. Der maa være noget galt ved Administrationen. Vi taler og taler om det. Man trængte til en Mand, der kunde handle og forenkle hele denne umaadelige Administration, som der tilsyneladende ingen Oversigt er over. Skulde man forøvrigt ikke ogsaa ind paa at forenkle Administrationen af Socialkontoret ved at lade Udbetalinger foretage hver 14. Dag i Stedet for hver 8. Dag.

Et andet Udvalg, hvor det ogsaa tilsyneladende ser lige fortvivlet ud, er Udvalget for Bygninger og Inventar. Byens Ejendomme burde staa til Ejendomsskyld, og de burde kunne forrente sig. Reparationerne paa disse Ejendomme er urimelig store og dyre.

Vedligeholdelsen er 18 % af Lejeindtægten. For at forstaa hvor meningsløst dette er, skal jeg oplyse, at i Københavns Kommune er Vedligeholdelsen 11 % af Lejeindtægten. Ved Skatteansættelser godkender Aarhus Skattevæsen kun en Vedligeholdelsesudgift paa 10

% af Lejeindtægten, og man burde maaske henstille til Skattedirektøren at faa Kommunen til at nøjes med det samme. Hvis ikke man kan faa Flertallet til at gaa med til at sælge disse Ejendomme, saa bør der ansættes en Forretningsmand som Boliginspektør eller Administrator af Kommunens Ejendomme, og han burde lønnes med Tantieme efter det Resultat, han opnaaede, saa skulde det nok blive bragt i Orden. Man har altid til Forsvar for disse Ejendomme villet hævde, at det var rart at have nogle Ejendomme, hvor man kunde anbringe Familier med mange Børn. Jeg vil gerne spørge Formanden for Udvalget, om dette Synspunkt fastholdes ved Udleje af Kommunens Lejligheder, og beder specielt om at faa oplyst, hvormange Personer, der bor gennemsnitlig i hver af Kommunens Ejendomme. Jeg vil blive meget overrasket, hvis der bor mere end gennemsnitlig 3 i hver Lejlighed.

Mens jeg er ved Udvalget for Bygninger og Inventar, vil jeg ligesom den gamle Senator slutte med at sige: "Forøvrigt mener jeg, at den kommunale Malerforretning bør nedlægges!"

Dernæst vil jeg ogsaa henlede Opmærksomheden paa Konto 16, idet jeg finder det ganske meningsløst, at Tinghuset ikke kan svare sig. Vi maa faktisk faa for lidt i Leje af Staten for vore Lokaler. Jeg vil henstille til Udvalget at tage Spørgsmaalet om Lejemaalene paa Tinghuset op til fornyet Behandling. Tinghusets Konto bør ikke give Underskud. Staten tager aldrig med Fløjlshandsker paa Kommunen, naar det for Staten gælder om at faa Pengene hjem. Det er i hvert Fald meningsløst, hvis vi paa en Række Omraader skal have for lidt for vort hos Statskassen.

Maa jeg i den Forbindelse ogsaa henlede Opmærksomheden paa Konto 15 i Relation til Udligningsloven, idet jeg gerne vil anmode vore Emdedsmænd om at have tilstrækkelig Opmærksomhed henvendt paa denne Lov. Det gælder navnlig om at faa alle Generalomkostningerne med, saaledes at vi faar refunderet alt det, der paa nogen Maade kan tilkomme os efter Loven. Jeg vil i denne Forbindelse ogsaa gerne anmode den kommunale Revisor om at have sin Opmærksomhed henvendt paa dette. I det hele taget kunde jeg godt have Lyst til engang imellem at høre noget fra denne Embedsmand, som det forekommer mig lever en alt for stilfærdig Tilværelse. Revisor burde med regelmæssige Mellemrum give Byraadet faktiske Oplysninger eller Henstillinger, akkurat som en Revisor i et Aktieselskab Gang efter Gang giver Bestyrelsen for Selskabet Oplysninger af praktisk Værdi om Administrationens Arbejde. Hvis Revisor var noget ivrigere i den Retning, vilde det maaske være muligt at faa Administrationen mere forenklet, hvad den godt kunde

trænge til at blive.

Det forekommer mig, at der i det foreliggende Budget mangler forskellige Poster: 1) Omkostninger ved Indretning af Husvildebaracker paa det gamle Amtssygehus Grund. Denne Post bliver formentlig indsat mellem 1. og 2. Behandling. 2) Konto 23-75: den gamle By er opført med Kr. 20250. Det forekommer mig, at denne Konto efter de her i Salen faldne Udtalelser allerede nu burde forhøjes til 36000 Kr. Naar man er enige om, at man ikke vil have Hegn om den gamle By, og man fra alle Sider var enige om, at man paa anden Maade var forpligtet til at give den et Ekvivalent for den manglende Entreindtægt, og man var enige om, at det skulde ske nu, saa synes jeg, at det var lige saa rigtigt, at Budgettet blev rettet i Overensstemmelse hermed. 3) Konto Nr. 1816 om Tilskudet til private Skoler bør ændres i Overensstemmelse med Budgetudvalgets eenstemmige Indstilling, men jeg gaar ud fra, at det er en Trykfejl, som vil blive rettet mellem 1. og 2. Behandling. 4) Konto 1795 om Udgiften til Beskæftigelse af Arbejdsløse er for i Aar ført op med 253600 Kr. og vil vel, naar det hele er færdigt, kunne regne med at blive en Udgift for Kommunen paa ialt 630000 Kr. Da det drejer sig om saa store Arbejder som Odder Landevej, Aaens Overdækning, Langelandsgade og Skovangsvejen, er det et Spørgsmaal, om man ikke endnu en Gang skulde overveje, hvorvidt det paagældende Beløb skulde optages som Laan og ikke som Skatteudskrivning. 5) Konto 2508 og 2509 om Henlæggelse af henholdsvis 300000 Kr. og 200000 Kr. til Kommunens Kassebeholdning og Fond til Disposition for Byraadet, er Konti, om hvilke vi fra vor Side i Overensstemmelse med vore Bemærkninger i Budgetudvalget forbeholder os at stille Ændringsforslag. 6) Konto V, Forlystelsesafgiften maa formentlig kunne forhøjes, da der ikke er taget noget Hensyn til, at der kan ventes Ekstra indtægter, efter at vi nu har faaet Kæmpehallen. 7) Det forekommer mig ligeledes rimeligt, om der havde været opført et Beløb paa 20000 Kr. til Sct. Clemensbros Færdiggørelse, da dette Arbejde er vedtaget, og Beløbet bevilget og maa ventes at blive forlangt udbetalt i det kommende Aar. 8) Det forekommer mig ligeledes rimeligt, om der havde været sat et Beløb af til Turistarbejdet, som Kommunen jo nu har lovet at støtte, oven i Købet at støtte meget kraftigt, og da det er et Arbejde, der formentlig skal gøres omgaaende, vilde det vel ogsaa være rigtigt, om man tog Hensyn hertil ved Fastlæggelsen af Budgettet. I hvert Fald maa vi jo paa denne Konto regne med en Del Udgifter i Aaret, der kommer, baade til selve Turistarbejdet, til Turistudstillingen i København og til den ret omfattende Reklamering, som Aarhus By jo efterhaanden er inde paa. En Reklamering, som jeg i Parantes bemærket gerne vil

henstille, fik en mindre spredt Karakter, end den har i Øjeblikket. Det forekommer mig, at man handlede rigtigere, hvis man overlod Byens Reklamerings til lokale Annonce-Bureauer. Det vilde ikke blive dyrere for Byen, end Tilfældet er nu, og det vilde afgjort blive gjort bedre.

9) Endelig skal jeg igen henvende mig, at Tilskudet paa 40000 Kr. til Sygekasserne slettes. Dette Tilskud stammer fra 1914 og blev givet til et helt andet Formaal. Sygekassen er en velhavende Institution, som snarere burde give Tilskud til Kommunen end omvendt. Det var oprindeligt bevilget som et Tilskud til Tuberkulosesagen, og man burde meget hellere give Beløbet til Tuberkuloseafdelingen, som trænger haardt dertil.

Som jeg begyndte med at sige, er der en Del Spørgsmaal, som trænger sig paa. Det gælder saaledes Spørgsmaalet om Oprettelsen af Specialkliniker, som jeg synes snart maa kunne finde en Løsning, enten man saa kommer til det ene eller andet Resultat. Der er ingen Grund til at have det Spørgsmaal svævende længere. Jeg ser med stor Glæde paa Ombygningen af Marselisborg Hospital. Den er i høj Grad paakrævet. I vort ellers saa højt lovprieste Sygehusvæsen forekommer det mig, at der har været enkelte meget mørke Pletter. Den ene var Marselisborg Hospital, og den anden, som ogsaa trænger til at faa lidt Støtte, er Overlæge Lassens Tuberkulosestation. Man maa jo ikke glemme, at Tuberkulosen mere end nogen anden Sygdom er en Folkesygdom og en Sygdom, som kræver, at Patienterne igennem meget lang Tid skal opholde sig paa Hospitaler, og der er derfor noget urimeligt i, at disse Patienter, som er tvunget til at opholde sig længst paa Hospitaler, her i Aarhus næsten har de daarligste Forhold i det daglige. Dette synes jeg, at Sygehusudvalget snarest skulde faa ændret.

Af andre Spørgsmaal, der trænger sig paa om en Løsning, forekommer det mig, at vi stadig er lige langt fra en virkelig effektiv Ordning af Havekolonispørgsmaalet. Havekolonibevægelsen er jo dog en saa sund og naturlig Bevægelse, at det er urimeligt, at man i Aarhus gør saa lidt for Kolonihavespørgsmaalet. Jeg vil haabe, at man i det Aar, som kommer, maa faa lagt en rigtig Plan, som kan tilfredsstille Kolonihavefolkene.

Jeg vil ogsaa i denne Forbindelse gerne paany, som jeg har gjort det saa mange Gange før, sidst i et lukket Møde her i Byraadet, forsøge at vække lidt Liv i den Sag, der hedder Salget af Villagrunde i Risvangen. Det er snart længe siden, at man vedtog at lægge disse billige Grunde ud til Villabebyggelse, men det forekommer mig, at vi ikke er kommet ret meget længere, end da vi begyndte. Der mangler vist Agitation, lidt Reklamerings, kort sagt lidt Propaganda for dette Aarhus By ikke ubetydelige Spørgsmaal, om denne Gruppe af

Borgere, der gerne vil have eget Hus med Have, Folk med de jævne faste Indtægter, om de kan faa Lejlighed til at bo indenfor Byen eller fremdeles være henvist til at flytte ud i Omegnen.

Spørgsmaalet om et Svømmestadion i Aarhus har jo ogsaa i flere Aar været stillet i Bero. Paa Sportsmændenes Vegne vil jeg hermed ventilere Muligheden for et Svømmestadion i Forbindelse med den nye Lystbaadehavn, men jeg indrømmer, at dette maa nærmere udformes og præciseres, men en Løsning af Sagen i Forbindelse med den nye Havn ligger jo dog ikke udenfor Mulighedernes Grænse, og det er i hvert Fald sikkert den Maade, Aarhus By billigst kan faa løst dette Spørgsmaal paa. Lufthavnen og Fiskerihavnen vil jo iøvrigt blive behandlet som Spørgsmaal for sig selv.

Tilsidt skal jeg kun udkaste det Spørgsmaal med Henblik paa Aarhus Bys Jubilæum og Aarhus Bys nuværende Vækst, om ikke Aarhus By kommunalt set nu var stor nok til at faa en Magistrat. Dette vil utvivlsomt betyde en Forenkling af det administrative Apparat byraadsmæssigt set, og jeg vil henstille, at dette Spørgsmaal tages op til Drøftelse og Løsning i denne Byraadsperiode.

Thomas Christensen konstaterede, at det foreliggende Budget i høj Grad ligner de tidligere; det var de stadig tilbagevendende Poster, men det syntes, som om det konservative Mindretal havde stor Indflydelse paa Budgettet. Det var glædeligt, at Udgifterne til Rets- og Politivæsen omtrent var forsvundet, men mindre glædeligt, at Kirkeskatten var forhøjet med 13000 Kr, skønt Kirkeministeren havde henstillet at faa disse Udgifter bragt ned. Den indirekte Beskatning var bibeholdt som hidtil. Stecher Christensen sagde ligesom Borgmesteren i Fjor, at man gerne vilde have Gas- og Lysprisen sat ned, men det kunde ikke lade sig gøre. Den opstillede Statistik over Strømprisen var vel nok rigtig, men Faktum var dog, at i København betaler den almindelige Forbruger 30 Øre for Lys, men i Aarhus 36. Der var tidligere fremsat Ønske om at afskaffe Maalerlejen for Aldersrente- og Invaliderrentenydere, og Borgmesteren lovede i Fjor at tage det under Overvejelse, men det var ikke sket. Der fandtes ca. 3000 af disse Mennesker i Aarhus, og det vilde give en mindre Indtægt paa ca. 16000 Kr.; det blev ikke meget i Besparelse for den enkelte, men det var Folk med smaa Indtægter, og det vilde ikke betyde meget paa Belysningsvæsenets Budget.

De Konservatives Smertensbarn var Socialudgifterne. De syntes dog at glemme, at der har været en Prisstigning, og den mærkes ogsaa hos dem, der skal leve af Understøttelse.

Taleren var indforstaaet med, at det gjaldt mest om at skaffe Arbejde, hvorved Socialudgifterne kunde lettes. Formanden for Socialudvalget sagde et Par Dage før sidste Byraadsvalg, at man ikke vilde gaa med til at forringe de nødlidendes Kaar. Men Forholdet var, at en Del Mennesker ved det saakaldte Nødhjælpsarbejde tjente saa lidt, at de faktisk var ringere stillet, end da de fik Understøttelse, og de havde været nødt til at søge Huslejhjælp paa Socialkontoret, men det var blevet nægtet. Under deres Arbejdsløshed maatte de tage paa Kredit, og nu de fik Arbejde, meldte Kreditorerne sig, saa deres Stilling var blevet forringet ved at faa Arbejde, da Lønnen var for lille. En Journalist havde skrevet, at Taleren ikke ønskede, at Aarhus skal have Tilskud af Vejmillionerne. Det var selvfølgelig hen i Vejret, tværtimod burde der endnu mere Tilskud til, saa Lønnen kunde blive saaledes, at Arbejderne kan leve deraf. Det var ogsaa en Kendsgerning, at Mælkeydelsen til de Arbejdsløse var blevet forringet ved de nye Bestemmelser. Den konservative Ordfører turde ikke foreslaa en Nedsættelse af Understøttelserne, men mente at Administrationen burde undersøges, og det kunde man jo ikke have noget imod. Konto 12 C om Hjælp i særlige Tilfælde var blevet forhøjet med 32000 Kr., hvilket var for lidt, idet denne Post hidtil havde været for lille, naar man maatte afslaa langvarigt Arbejdsløse Hjælp til Tøj til Børn. Disse Ting stemte ikke med Chr. Nielsens Udtalelse om, at man ikke vil være med til at forringe de nødlidendes Kaar.

Angaaende de kommunale Ejendomme havde Taleren ikke noget imod, at Revisor undersøger dette Forhold; men hvis det daarlige Resultat skulde skyldes Kommunens Malerforretning, burde man foretage en Undersøgelse deraf og sammenligne Arbejdet med privat Malerarbejde; det vilde sikkert vise sig, at det kommunale Arbejde var adskillige Procent billigere, naar Kvaliteten toges i Betragtning. De Konservative burde stryge dette Nummer, selv om de jo repræsenterede Mesterklassen. Taleren kunde slutte sig til Tanken om et forhøjet Tilskud til Den gamle By. Adskillige Ting var tidligere berørt i Byraadet, men ikke taget med paa Budgettet, f. Eks. en Udvidelse af De gamles Hjem; det var sikkert meget paakrævet, da adskillige gamle Mennesker trængte til at komme paa Plejehjemmet; ogsaa de gamle Menneskers Lommepenge burde forhøjes. Børneplejestationen var opført med et Tilskud paa 1300 Kr.; der var søgt om 3000 Kr. hertil, og det burde bevilges, da Stationen var af meget stor Betydning, ikke mindst for Arbejderklassen, og Lægerne gjorde ogsaa et stort Arbejde her. Der var søgt om et Beløb til en Vuggestue, men det var heller ikke paa Budgettet. Socialudvalgets Formand havde tidligere udtalt Ønske om en Udvidelse af Børnehjemmet Højvang, da Kommunen maatte betale for en Del Børn, som

anbragtes paa Hjem udenfor Aarhus; men der var ikke afsat noget paa Budgettet til en saadan Udvidelse. Et Andragende fra Mødrehjælpen om Tilskud var udgaaet, men det hetød forhaabentlig ikke, at det var afslaaet. Man havde sparet det hidtidige Tilskud til Svagbørnskolonien, idet Foreningen nu gennem sin Biografbevilling kunde afholde Udgiften, og man kunde f. Eks. overføre dette Beløb til de nævnte Børneværnsforanstaltninger.

Taleren havde tidligere anbefalet Anlæg af en Nødtørftsanstalt paa Åboulevarden, men Borgmesteren foreslog dengang Sagen udsat til Budgetbehandlingen, og det var maaske en Forglemmelse, at det ikke var kommet med. Forøvrigt var Byens Nødtørftsanstalter under al Kritik; flere af dem var tjærede Blikkasser, som tilmed var altfor smaa, og de burde snarest fjernes. En By som Odder havde paa dette Omraade meget bedre Forhold end Aarhus. De fleste af Anstalterne blev ogsaa lukket for tidligt om Aftenen. Alle disse Ting burde tages under velvillig Overvejelse til 2. Behandling.

Budgettet viste, at de store Partier var bange for en Skatteforøgelse. Men naar alle Udgifter steg, maatte det ogsaa mærkes paa Skatten. Hvorvidt det foregaaende Aar kunde kaldes særlig godt, var der delte Meninger om, naar f. Eks. 53,9 % af Borgerne havde under 2000 Kr. i Indtægt. Det gjaldt om at skaffe Arbejde til Aflastning af Socialkontoret, saa vilde der ogsaa blive en Besparelse for de mange udmærkede Borgere med en Indtægt paa 2-4000 Kr, som klarer sig selv og svarer enhver sit. Der var nok stillet Forslag om en hel Del Arbejde, men ofte kunde det forceres lidt mere, og f. Eks. var der endnu ikke begyndt paa det ny Raadhus trods det gode Arbejdsvejr. Talerens tidligere Forslag om at sætte mere Fart i disse Ting var dog altid blevet afvist. Man kunde give sin Tilslutning til en hel Del af det, som var paa Budgettet, men der var adskillige Mangler, og Taleren vilde til 2. Behandling stille forskellige Ændringsforslag til Budgettet.

Chr. Nielsen erkendte, at den tidligere Aldersrente skulde betyde en Besparelse paa Kommunehjælpen, men samtidig havde man i Februar Maaned 1000 Arbejdsløse mere end i Fjor, og det turde man ikke se bort fra. Trods den tidligere Aldersrente og Prisstigningen var selve den offentlige Forsorg ikke steget mere end 87000 Kr., og selvfølgelig var Udgifterne store nok, men naar der ikke kunde skaffes Arbejde til alle, maatte der jo ydes Understøttelse. Taleren vilde meget henstille, at man ikke stryger de 40000 Kr. til Sygekasserne; det var ikke helt rigtigt, at det er en velhavende Institution; det gjaldt i hvert Fald kun dens Begravelseskasse. Sygekassen " Aarhus" stod overfor store

Opgaver, f. Eks. Løsning af Hjemmesygeplejen, men den havde hidtil ikke haft Penge dertil. Taleren skulde ikke her komme ind paa alle de Enkeltheder, som Thomas Christensen havde nævnt; saadanne Detailler laa nærmest udenfor en Budgetbehandling. Det var mærkeligt, at Thomas Christensen nu gentog sit Postulat om, at Mælkeordningen er forringet. Kommunen fik 321000 Kr. fra Staten til Mælk til trængende Personer, og disse Penge blev naturligvis brugt. Mælken fordeles saaledes at der udleveres 6 Mærker å 30 Øre for hvert Barn, og tilsvarende til svangre Kvinder. Fordelingen foregik efter bedste Skøn og paa den mest retfærdige Maade ved at fordele Mælken efter Børnetallet, og det var uforstaaeligt, at Thomas Christensen vilde vedblive at kalde det en Forringelse. Taleren havde aldrig nævnt noget om en Udvidelse af De gamles Hjem, selv om denne Opgave maaske engang bør tages op og ligeledes Indretning af en Funktionærbolig ved Hjemmet. Heller ikke var der sagt noget om en Udvidelse af Højvang, men blot antydnet, at det maaske vilde være fornuftigt at overveje Indretning af et Børnehjem mere i Byen; men foreløbig havde man ikke Penge dertil.

Hans Madsen gjorde opmærksom paa, at der fandtes en Fejl eller Forglemmelse paa Budgettet. Brolægningsudvalget havde overtaget en Del Veje fra forskellige Udvalg og havde regnet med, at disse Udvalg opførte en Sum til Vedligeholdelse af dem. Det var imidlertid ikke gjort, og det blev nødvendigt at optage ca. 20000 Kr. paa Brolægningsvæsenets Budget hertil. Iøvrigt vilde Taleren takke for den Behandling, som Brolægningsudvalget havde faaet i Budgetudvalget, idet dettes Budget ikke var blevet forringet til Trods for de meget store Nødhjælpsarbejder, saa de ordinære Arbejdsmuligheder i Byen var ikke blevet forringet derved. Udvalget havde Opmærksomheden henvendt paa Nødtørftsanstalterne, og med Tiden fandt man vel Udvej for at bygge nye, selv om det maaske ikke blev lige paa Aabouievarden; det vilde altsaa komme senere, og forhaabentlig kunde Thomas Christensen vente saa længe.

Stecher Christensen oplyste, at angaaende en Post til Vedligeholdelse af de af Hans Madsen nævnte Veje, saa var der sket Henvendelse til Embedsmændene om at faa dette Beløb i Orden til 2. Behandling.

V. Jaquet bemærkede, at det var en aarlig tilbagevendende Begivenhed at skyde paa Udvalget for Bygninger og Inventar. Naar et Blad havde skrevet, at Underskudet paa Kommunens Beboelsesejendomme var 172000 Kr., saa var det en Fejl, idet det kun var 101000 Kr., medens de 172000 Kr. gjaldt alle Kommunens Ejendomme, og det kunde tyde

paa, at Kontorerne gav for lidt i Leje. Angaaende Beboerne, saa fandtes der nogle Karréer med særlig mange Børn og andre med færre, f. Eks. en Karré ved Læssøesgade med 30 Familier og 66 Børn, og i Karréen ved Ringgaden 176 Børn. Der fandtes ialt 663 Børn i kommunale Lejligheder, og det var jo ikke Udvalgets Opgave at skaffe flere, men der blev i hvert Fald aldrig afvist Folk paa Gruud af Børneantallet. Angaaende Lejen paa Tinghuset, saa var den fastsat for mange Aar tilbage, men der vilde blive Lejlighed til at se nærmere derpaa, naar der skulde forhandles med Statens Repræsentanter i April Maaned.

H. P. Jensene erklærede, at Markudvalget delte Landsretssagfører Sørensens Udtalelser om Kolonihavesagen. Det var et Spørgsmaal af overordentlig stor Betydning ikke mindst for Arbejderklassen. Hidtil havde Haverne udelukkende været Lejebord, der kunde opsiges, naar Byens Bebyggelse gjorde det nødvendigt; nu havde Udvalget paatænkt en anden Ordning, idet der var udarbejdet Planer til en Koloni, der skulde udlægges paa langt Aaremaal, saa Folk ikke var udsat for hurtigt at skulle flytte. Der var udstykket 6-8 Tdr. Land paa Christiansbjerg i Lodder paa 600 m2, saaledes at det indgik i Byplanen; det blev foreløbig udlejet for 10 Aar, og derefter vilde Lejerne faa Adgang til at købe Jorden. Man undgik saaledes at faa Haverne raseret, hvis der skulde anlægges en Gade. Ogsaa et Areal af Højvangs Jorder var man begyndt at udstykke, og det vilde blive udlejet paa samme Betingelser. Udvalget agtede at gaa videre ad den Vej og derigennem skaffe Folk Jord paa gode Vilkaar.

Thomas Christensen maatte fastholde, at der var sket en Forringelse af Mælkeordningen, idet den enkelte Familie nu kun kunde faa 10 l mod tidligere 16 l; dette kunde Chr. Nielsen ikke bestride. Taleren vidste ikke, om man i Dag skulde undgaa at komme ind paa Enkeltheder; men det var i hvert Fald det eneste Sted, hvor Taleren havde Lejlighed til at fremsætte sine Anskuelser. Der var tidligere paa Forlangende af Bogtrykker Busch blevet fremlagt Lister over alle dem, som havde faaet Særhjælp, men Byraadet havde ikke det mindste Kendskab til de afslaaede Andragender, og Taleren kunde ønske at vide, om saadanne Afslag var vedtaget med Flertal af det samlede Udvalg. Chr. Nielsen havde i 1936 meget beklaget, at der ikke kunde ske Udvidelser af De gamles Hjem og Børnehjemmet; men det benægtede han nu. Man blev efterhaanden klar over, at det, man sagde her, skulde man paa staaende Fod kunne bevise.

Kai Blicher udtalte, at naar Byraadet vedtog de mange store Bevillinger til Nyanskaffelser, Vedligeholdelse, Tilskud med meget andet, maatte Folk i Almindelighed tro, at Kommunen

sad meget godt i det og havde overmaade mange Penge i Kassen. Men naar man undersøgte Forholdet, blev Resultatet ikke særlig straalende. Paa de sidste 3 Aars Regnskaber havde Skatterne indbragt 2. 256000 Kr. mere end budgetteret; det skyldtes, at der havde været gode Tider for Erhvervslivet, og at Kommunen havde ført en haard Politik overfor Folk, som ikke havde opgivet deres Indtægt rigtigt. Man maatte være berettiget til at tro, at en saa stor ekstra Indtægt vilde give sig Udslag paa Budgetterne, men desværre havde de samme 3 Aar kun givet et Overskud paa ialt 18000 Kr. Man havde i de 3 Aar indkasseret 1½ Mill. Kr. hos Skatteborgerne til Forøgelse af Kassebeholdningen og sidst optaget et Laan paa 4 Mill. Kr. til Udvidelse af Kommunens Værker, men til Dato var der ikke brugt en Øre af disse Penge til dette Formaal; de 4 Mill. var gaaet i samme Kasse som de øvrige, og Kassen var i Dag saa godt som tom. Naturligvis skulde en Kommune som Aarhus have en stor Kassebeholdning og staa i Forskud for store Beløb, men det foruroligende var, at der af samme Kasse var brugt store Beløb til Dækning af Overskridelser paa Nybygninger, hvortil Pengene affholdes af Laan, f. Eks. til Hospitalerne, Skovvangsskolen og Folkebiblioteket Disse Beløb tog man uden videre af Kassen, og ingen bekymrede sig derefter om, hvorledes disse Penge igen skal komme ind. Naar der forelaa saa store Overskridelser, burde Byraadet tage Bestemmelse om, hvorledes Pengene skal fremskaffes; det maatte være enten ved Laan, paa det kommende Aars Budget eller i enkelte Tilfælde af Kassebeholdningen, naar man havde Raad dertil. I den samme Kasse lagdes ogsaa de Penge, som indbetales af Funktionærerne til Pensionsfonden; det var forkert; de burde sættes i et særligt Fond og staa som et Aktiv. Borgmesteren omtalte de Chancer, Kommunen havde ved Salg af Grunde, og det var ogsaa et af Byens gode Aktiver, men det syntes i nogen Grad at være foruddiskonteret, idet der paa Boulevard- og Marselisborgkontoen var brugt ca. 1½ Mill. Kr. mere, end der var kommet ind. Det var trist, at Kommunens Sager ikke stod bedre efter de gode Aar, der havde været for Kommunen og Erhvervslivet, og man maatte se Fremtiden i Møde med bange Anelser, ikke mindst naar man tænkte paa det Regnskab, der skulde afsluttes til 1. April, for det vilde vist vise et meget stort Underskud. Der var al Grund til nu at puste lidt, og selv om Udvalgene naturligvis havde mange Planer, burde man nu tage lidt Reb i Sejlene og ikke komme længere ud, end Byen har Raad til.

E. Winterberg gjorde opmærksom paa, at Statstjenestemændene fik et ekstra Tillæg paa 168 Kr, og der forelaa Andragende fra de kommunale Tjenestemænd om et lignende Tillæg. Det kunde derfor være formaalstjenligt at afsætte et Beløb paa Budgettet til

imødegaelse af et saadant Krav, idet et lignende kommunalt Tillæg vilde andrage ca. 168000 Kr. Naar de store Nødhjælpsarbejder ikke havde givet sig Udslag paa Socialvæsenets Budget, skyldtes det vel, at de først for nylig var paabegyndt, idet der hidtil kun havde været 200 Folk i Arbejde i ca. 1 Maaned; men det vilde selvfølgelig mærkes senere. Naar Thomas Christensen kritiserede Loven om 30 Mill. Fonden, vilde Taleren gøre opmærksom paa, at hans Partifæller paa Rigsdagen havde stemt for Loven.

Esther Aggebo vilde gerne præcisere Gruppens Stilling til Socialudvalgets Formand, idet man mente, det var et galt Princip, at Formanden tager Del i den daglige Ledelse paa Kontoret; det forflygtiger Ansvar, saa det ikke lægges, hvor det rettelig burde lægges, og de øvrige Udvalgsmedlemmer kom i en usikker Stilling overfor Embedsmændene, da man ikke gerne vilde falde Formanden i Ryggen. Embedsmændene burde have hele Ansvar for Udvølsen af Arbejdet, mens Udvalget blot opstiller Regler og udøver Kontrol. Formanden optraadte i Virkeligheden baade som Formand for Udvalget og som Embedsmand og kom derved til at kontrollere sit eget Arbejde. Det var ikke nogen Vurdering af dette Arbejde, men en rent principiel Indvending. I Børneværnet var det ikke tilfredsstillende, at et travlt optaget Byraadsmedlem sidder som Formand. Det var et meget vigtigt Hverv, som bør udføres saaledes, at de Mennesker, der kommer til Børneværnet, faar den bedst mulige Hjælp; det var ofte pinligt for dem at gaa til Børneværnet, og de trængte til forstaaende og kyndig Hjælp. Men det var kun undtagelsesvis, at et Byraadsmedlem var kvalificeret til at lede Børneværnet, og Loven krævede heller ikke, at han skulde være Formand for dette. I nogle Byer var Børneværnets Formand valgt udenfor Byraadet, og det vilde være det rigtige. Børneværnets Medlemmer gjorde sikkert alle sit Bedste, men Viljen var ikke altid nok, og Formanden burde være et Menneske med særlige Forudsætninger for dette Arbejde og med Tid til at samle sig om denne vigtige Opgave. Hvis man var i Stand til at rette Skævhederne i et Barns Karakter, vilde det spare Samfundet for mange Penge og skabe en nyttig Samfundsborger i Stedet for en aarelang Anbringelse paa en Opdragelsesanstalt med et tvivlsomt Resultat. Talerens Parti regnede sig for Tilhængere af frit Folkestyre; men man maatte være klar over, at man selv er med til at fremskaffe en Styreform, som ingen ønsker, hvis man ikke vogter sig for at misbruge Folkestyret.

J. R. Fanger gjorde opmærksom paa, at naar det blev sagt, at Udskrivningen var steget med 300000 Kr., saa var det ikke helt rigtigt. Kommunen fik fra Udligningsfonden 2. 280000 Kr., til Politiet 670000 Kr. og til Arbejdsløshedskassen 50000 Kr. ialt 3.020000 Kr.

Samtidig mistede Byen i Ejendomsskatter 400000 Kr. og i Refusion til Socialvæsenet 400000 Kr, saa det endelige Tilskud blev 2. 220000 Kr. mod sidste Aar 1. 700000 Kr. Det blev altsaa 520000 Kr. mere end i Fjor, og naar dertil lægges de 300000 Kr, var Budgettet faktisk steget med 820000 Kr. i Forhold til sidste Aar. Skatteyderne i Aarhus kom til at betale 2. 370000 Kr. til Udligningsfonden, og Byen fik et Tilskud derfra paa 2. 220000 Kr; rundt regnet betalte Byen altsaa 200000 Kr. mere, end den fik, saa Udligningsloven var ikke nogen Fordel for Aarhus.

Chr. Nielsen vilde meddele Thomas Christensen, at Sager angaaende nægtet Hjælp ikke skal forelægges Byraadet, og om Udvalget havde vedtaget det enstemmigt, var Taleren ikke berettiget til at svare paa. Det var rigtigt, at Børneværnets Arbejde var noget af det mest vanskelige, men hvorfor skulde en Mand være diskvalificeret til at være Formand for dette, fordi han var Byraadsmedlem. Loven forudsatte netop denne Tilknytning mellem Børneværnet og den bevilgende Myndighed. Det var et Arbejde, som en Lægmand ikke kunde paatage sig uden juridisk Assistance, og at lægge det andetsteds hen vilde blot være at skabe et nyt Kontor. Det var baade billigst og mest praktisk, at Administrationen af Børneværnet foregaar paa Socialkontoret, ligegyldigt hvem Formanden var. Hvorvidt Formanden skulde beskæftiges paa Kontoret, blev der vist aldrig Enighed om; Taleren havde dog aldrig mærket at nogen var faldet ham i Ryggen; Udvalget havde altid optraadt fuldkommen loyalt.

V. Jaquet forstod ikke rigtig Fru Aggebos Indlæg om Børneværnet. Det havde gjort et udmærket Arbejde i det forløbne Aar, og hvis Fru Aggebo havde noget at kritisere, burde hun først gøre det i Udvalget. I Børneværnet havde Taleren aldrig hørt nogen Kritik, og alle Beslutninger var sket fuldstændig enstemmigt. Angaaende Formanden havde Udvalget jo vedtaget Retningslinier for de Embedsmænd, som har med Bevillinger at gøre, og der havde aldrig været nogen Gnidning i den Retning, saa Taleren forstod slet ikke Meningen med Fru Aggebos Udtalelser.

Stecher Christensen antog med Hensyn til det sidste Spørgsmaal, at alle var enige om, at det ikke er Socialformandens Opgave at deltage i det manuelle Arbejde, og det havde Chr. Nielsen heller aldrig gjort; men han havde gjort det fornuftige at sætte sig grundigt ind i Sagerne, og hans Opgave var i Hovedsagen den kontrollerende. Hr. Fangers Udtalelse om, at Budgettet egentlig var steget med 820000 Kr., var for saa vidt rigtig, og det viste, at man skulde være forsigtig med at kræve mere, end Kommunens Økonomi kan taale.

Angaaende Winterbergs Henstilling, saa var der endnu ikke vedtaget noget om en Forhøjelse af Reguleringstillæget, og man kunde vanskeligt opføre en Post paa Budgettet, som ikke var vedtaget. Hr. Blichers Udtalelser om Overskridelser, der affholdes af Kassebeholdningen, var rigtig; det gjaldt f. Eks. Sygehuset, men dette Arbejde havde staaet paa i flere Aar, og det var altid vanskeligt at faa et gammelt Overslag til at holde. Ved det sidste Laan var der taget Hensyn til, at Overslaget for Sygehusets Byggeri blev overskredet. Indbetalingerne til Pensionskassen var altid indgaaet i Kommunens Kasse, men for Tiden henlagde man et bestemt Beløb hvert Aar, og til 1. April skulde der indestaa 650000 Kr. i Pensionsfonden, hvoraf 200000 Kr. paa særlig Konto. Men naar Kommunen skulde staa i Forskud for Staten, kunde man lige saa godt bruge disse Penge i Stedet for at laane. At der var Overskridelser paa Boulevard- og Marselisborgkontoen, var vist rigtigt nok, men Forholdet var alligevel, at Kommunen har over 7 Mill. Kr. tilgode paa disse Conti, og det var Penge, som sikkert vilde indgaa. Thomas Christensen mente, at de Konservative havde særlig stor Indflydelse paa Budgettet. Hans egen Indflydelse kunde forsaavidt ogsaa være stor, hvis han tænkte sig lidt om og stillede rimelige Forslag, for det tog Flertallet altid Hensyn til; men det syntes, som om alt, hvad Thomas Christensen til daglig havde foreslaaet, var Ting, som i Forvejen var vedtaget, og som han en Tid efter forlangte fremmet. Det saa selvfølgelig flot ud at stille saadanne Forslag i Byraadet, men det var ikke andet end en Gestus. Angaaende Menighedsudgifterne burde han vide, at denne Post har Byraadet ingen som helst Indflydelse paa. Thomas Christensen talte ogsaa for Nedsættelse af Prisen paa Lys og Gas; det var ogsaa et Paradeforslag, for han vidste, at det ikke kunde lade sig gøre i Aar, og hvis han vilde gøre sig den Ulejlighed at sammenligne Priserne i Aarhus med andre Byers, vilde han se, at kun en ganske enkelt By havde lavere Priser, men det tog sig jo flot ud at staa op og tale om indirekte Beskatning. Naar der blev sagt, at Mødrehjælpen ikke havde faaet Tilskud fra Aarhus, var det ikke helt rigtigt, idet de dog gennem Børneplejestationen havde faaet gratis Husleje, Lys og Varme. Naar Andragendet var ønsket udsat, var det, fordi man fandt det bedst at faa lidt Overblik over alle disse Planer, og der var sikkert ikke i Byraadet nogen Modvilje mod denne Institution. De andre Kommuners Tilskud hertil beløb sig dog kun til ialt 1500 Kr. Taleren skulde ikke komme ind paa Spørgsmaalet om Nødtørftsanstalterne, men man kunde jo ikke lægge en saadan alle Steder, hvor Folk finder paa. Naar Hr. Sørensen mente, at man bør have en Skattenedsættelse i Aar, var det selvfølgelig glædeligt, om det var sket, men det var dog ikke det eneste saliggørende; der var ogsaa andre Ting at tage i Betragtning.

Angaaende Beskyttelse mod Luftangreb, saa maatte Staten tage Initiativet dertil; det kunde vel ikke være Meningen, at enkelte Byer skal ofre store Summer dertil, medens andre gaar helt fri. Hvad Turistsagen angik, kunde Taleren gaa med til, at der til 2. Behandling afsættes et Beløb hertil, for nu havde man vist faaet et godt Grundlag for denne Sags Fremme. Specialklinikker var for længe siden drøftet af Sygehusudvalget, og der var ogsaa forhandlet med Amtet derom, men endnu ikke opnaaet noget Resultat; det vilde komme senere. Ogsaa et Beløb til Forarbejder for en Udstilling burde maaske afsættes. Med Hensyn til de sociale Udgifter erkendte Landsretssagføreren dog, at det er over hele Landet, der er noget sygt. Det var selvfølgelig en stor Udgift, der medgik hertil, men selv om det tyngede haardt paa Budgettet, var Pengene maaske alligevel givet fornuftigt ud. Kunde der spares noget paa Vedligeholdelsen af de kommunale Ejendomme ved at ansætte en Forretningsfører for disse, kunde det jo drøftes, men det var næppe rigtigt at lønne ham med Tantième efter, hvor meget han kan nedsætte Udgifterne; muligvis vilde det være bedre at lade alle disse Ejendomme administrere i en selvstændig Afdeling. Taleren vilde gerne støtte Udtalelsen om, at man bør høre lidt mere fra den kommunale Revisor, men saa maatte han have mere Myndighed end for Tiden, ellers kunde man ikke forlange Resultater af ham. Det var muligt, at Tilskudet til Den gamle By burde sættes op, men der forelaa ikke noget Andragende herom, og man vidste derfor ikke, hvortil Pengene skulde bruges. Det var meningsløst, at der ikke var mere Fart i Salget af de smukt beliggende og billige Grunde i Riisvangen, og muligvis burde der gøres mere Reklame derfor; men man kunde maaske faa Turist- og Reklamebureauet til at tage sig af denne Opgave. Endelig angaaende Spørgsmaalet om en Magistrat i Aarhus, saa var der tidligere talt lidt derom; men om Tidspunktet dertil var inde nu, eller man skulde vente, til der blev en større Indlemmelse af Forstæderne, vidste Taleren ikke; men Spørgsmaalet kunde jo senere drøftes.

I. C. Sørensen hævdede, at Sygekassen "Aarhus" var en velhavende Institution, for selv om det særlig gjaldt dens Begravelseskasse, var de to Ting dog een Institution, og det var derfor meningsløst, at Kommunen yder dette Tilskud. Hr. Jaquets Udtalelser om Kommunens Kontorer var for saa vidt rigtige, idet de bør betale en Leje, saa de ikke giver Underskud, selv om det jo var Versurposter. Men Kommunens Beboelsesejendomme havde dog et Underskud paa 101000 Kr., og det var mange Penge, ikke mindst i en Periode, hvor det var en god Forretning at have Ejendomme. Der maatte findes en Udvej til at ændre dette Forhold, som var noget af en Misère, især da det ikke specielt var Familier

med mange Børn, som boede i Ejendommene. Naar Hr. Winterborg mente, at Nødhjælpsarbejderne endnu ikke kunde indvirke paa Socialudgifterne, var det vel rigtigt; men her var Tale om et Budget for det kommende Aar, og saa burde Kommunehjælpen kunne sættes ned, naar der kom Arbejder af saa stort Omfang. Hr. Blicher havde Ret i, at det var forkert at bruge Laanene til andet end deres Formaal, og det var ogsaa det Forhold, som Ministeriet bebrejdede Byraadet i 1933. Taleren vilde henstille til Kommunebogholderen, at man faar en Redegørelse for de Forhold, som Konsul Blicher omtalte. Hr. Thomas Christensens Bebrejdelse mod Chr. Nielsen, fordi han ikke stillede Forslag om Udvidelse af De gamles Hjem, var ikke begrundet, for siden der var Tale derom, havde man bygget Aldersrenteboliger, som jo skulde aflaste Hjemmet. Thomas Christensens Tale indeholdt den ejendommelige Begrænsning, at den næsten kun omfattede det nødtørftigste! Taleren vilde takke Hr. Stecher Christensen, fordi han stillede sig velvilligt til de Udtalelser, der var fremsat fra Talerens Side, og forhaabentlig naaede man til en enstemmig Vedtagelse af Budgettet.

J. P. N. Siig vilde haabe, at det ikke blev nødvendigt at bygge kommunale Huse, for Sporene skræmte, og det vilde blive en daarlig Forretning for Kommunen. Men naar der stadig blev lagt nye Byrder paa Grundejerne, sidst i Form af nye Statsskatter, saa hæmmede det selvfølgelig Byggeriet. Det var ogsaa ejendommeligt, at samtidig med at Staten lægger nye Skatter paa Grundejerne, skal Kommunen give Lempelser for at faa noget bygget. Hvis man lod være med stadig at lægge nye Byrder paa Ejendommene, vilde private nok tage fat igen. Naar Kommunen havde bygget Aldersrenteboligerne, burde den næppe bygge mere. Iøvrigt vilde Taleren blot henstille til Brolægningsudvalget at gøre lidt ved Frederiksbjerg Torv, som var i en sørgelig Forfatning.

Kai Blicher kunde oplyse, at ifølge Bemærkningerne til Budgettet var der paa Marselisborgkontoen og Boulevardkontoen solgt Grunde for 13. 519000 Kr, hvoraf udestod 5. 208000 Kr.; men samtidig var der paa disse Konti brugt 11. 115000 Kr, altsaa mere, end der var kommet ind.

K. Moustén: De glemmer vel ikke alt, hvad vi har givet bort?

Kai Blicher: Jeg ser kun paa Pengene!

Thomas Christensen konstaterede, at nu fik Chr. Nielsen juridisk Assistance, og det var maaske nødvendigt. Taleren havde ikke bebrejdet Chr. Nielsen hans Udtalelser, men kun oplyst, at han ikke senere var kommet tilbage dertil. En Udvidelse af De gamles Hjem

maatte dog være et af Fremtidens Spørgsmaal, for Aldersrenteboligerne var ikke for Folk, som ikke kunde klare sig selv uden Hjælp. Hvis d'Herrer ikke kunde finde paa noget mere morsomt end Nødtørftsanstalterne, maatte man hellere spare dette. Der var meget andet, som tiltrængtes, f. Eks. savnedes der i høj Grad en Badeanstalt i nordre Bydel. Taleren havde stadig det Indtryk, at det er den konservative Jurist, der særlig har præget Budgetforslaget.

Stecher Christensen haabede ogsaa, at Kommunen kan blive fri for at bygge, og at Forholdene vil forme sig saaledes, at det private Byggeri kan blomstre. Byraadet var jo ikke Skyld i Grundejernes Byrder, men disse Byrder havde Grundejerne vist væltet andetsteds hen.

J. P. N. Siig svarede, at det var ikke let at lægge disse Byrder paa Lejerne, og de fleste Grundejere var næppe saa hurtige til at lægge Byrderne over paa dem, som man fra anden Side havde været til at paalægge Byrder. En almindelig Ejendom havde sidste Aar faaet 400 Kr. i Ekstraskat, og et saadant Beløb kunde ikke paa en Gang udlignes ved en Lejeforhøjelse. Det fremmede heller ikke Byggeriet med en saa høj Leje.

Stecher Christensen erkendte, at der var hæderlige Undtagelser, men der var ogsaa en Del Husejere, som havde benyttet sig deraf. - Taleren sluttede dermed Forhandlingen og meddelte, at eventuelle Ændringsforslag til Budgettet maatte indsendes skriftlig senest førstkommande Fredag Middag.

Budgettet overgik til 2. Behandling.

Uddrag fra byrådsmødet den 29. marts 1938 - side 5

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 600-1937)

Forslag til Overslag over

Aarhus Kommunes Indtægter og Udgifter i

1938-39. - 2. Behandling.

Følgende Ændringsforslag forelaa:

a) Forslag fra Markudvalget om, at Konto II A

1c (192) forhøjes med 6000 Kr. fra 2000 Kr. til 8000 Kr. til Vedligeholdelse af Markvejene.

Tiltradt af Budgetudvalget.

Vedtoges.

b) Forslag fra Skovudvalget om, at Konto II a

Zai (262) forhøjes med 8000 Kr. fra 25000 Kr. til 33000 Kr. til Vedligeholdelse af Skovvejene.

Budgetudvalget foreslaar, at Konto Nr. 262 nedsættes med 3000 Kr., og at der optages en ny Post paa 6000 Kr. til Overtjæring af Vejene i Skovene.

Budgetudvalgets Forslag vedtoges.

c) Forslag fra Byraadsmedlem Thomas Christensen om, at Gas- og Elektricitetspriserne for Alders- og Invaliderentnydere nedsættes til henholdsvis 14 Øre pr. Kbm. og 12 Øre pr. Kw., samt at Maalerlejen for samme Forbrugere bortfalder.

Kan ikke tiltrædes af Budgetudvalget.

Thomas Christensen henviste til, at disse Priser godt kunde sættes ned, idet der i Forvejen solgtes en hel Del til 14 og 12 Øre. Man havde tidligere erkendt, at disse Mennesker var blandt de allerdaarligst stillede, og den sidste Ændring i Loven havde ikke givet dem tilstrækkelig Erstatning, hvorfor Byraadet burde imødekomme Forslaget. Budgetudvalget havde ikke anbefalet det, og det betød vel, at det ikke skulde vedtages, men Taleren ønskede Afstemning om Forslaget.

Stecher Christensen oplyste, at Udgiften hertil vilde andrage 61000 Kr., og af principielle Grunde kunde man ikke gaa med dertil.

Forslaget forkastedes med alle Stemmer mod 1.

d) Forslag fra Byraadsmedlem Thomas Christensen om, at Konto XIII C 11 e, Ugepenge til Aldersrentnydere, forhøjes med 9000 Kr. til 18000 Kr.

Kan ikke tiltrædes af Budgetudvalget. Stecher Christensen meddelte, at Foreningen af sociale Udvalg for Tiden arbejdede med at faa ensartede Takster i hele Landet, hvorfor man ikke paa nuværende Tidspunkt ønskede at foretage nogen Ændring.

Thomas Christensen erklærede, at hvis disse Forhandlinger betød en Forhøjelse af de smaa Ugepenge, vilde Taleren tage Forslaget tilbage.

Stecher Christensen havde sagt, at det var under Overvejelse, men skulde ikke spaa om Resultatet.

Chr. Nielsen bekræftede, at det vilde blive overvejet i Sammenslutningen af sociale Udvalg. Det kunde maaske være rimeligt at foretage en mindre Forhøjelse, men der vilde i saa Fald senere komme Forslag derom.

Thomas Christensen vilde i Henhold hertil trække Forslaget tilbage, men forbeholde sig at stille det ved senere Lejlighed.

Forslaget toges tilbage.

e) Forslag fra Byraadsmedlem Thomas Christensen om, at der under Konto XXV optages en ny Post paa 8000 Kr. til Sporvognskørsel for Alders- og Invalidere rentnydere samt Blinde. Kan ikke tiltrædes af Budgetudvalget.

Thomas Christensen erindrede om, at det tidligere havde været fremme i Byraadet. De blindes Forening havde søgt derom og motiveret det med, at det var tilstaaet baade i København og Aalborg; derfor burde ogsaa Arbejdstyret i Aarhus give dem en saadan lille Fordel, hvorved de kunde spare lidt af deres smaa Penge. Taleren foreslog i sin Tid, at Aldersrente- og Invalidere rentnydere skulde have tildelt 10 Sporvognsmærker pr. Maaned, og senere var der kommet Andragende fra de blinde om det samme.

Stecher Cristensen svarede, at Byraadet selvfølgelig ikke nærede Uvilje mod disse Mennesker, men Spørvejsudvalget mente af principielle Grunde ikke at kunne tiltræde Forslaget. Forslaget forkastedes med alle Stemmer mod 1.

f) Forslag fra Byraadsmedlem Thomas Christensen om, at Konto XXV 4 ak, Tilskudet til Børneplejestationen, forhøjes med 1700 Kr. til 3000 Kr.

Kan ikke tiltrædes af Budgetudvalget. Thomas Christensen mindede om, at i August Maaned i Fjor søgte Stationens Ledelse om et Tilskud paa 3000 Kr. i Stedet for som hidtil 1300 Kr. Byraadet svarede dengang, at det skulde blive overvejet til Budgetbehandlingen. Det betød altsaa ikke, at man vilde imødekomme Andragendet, idet Tilskudet stadig var sat til 1300 Kr. Andragendet var motiveret med, at de nødvendigvis skulde bruge flere Penge paa Grund af den store Søgning, og Taleren vilde meget anbefale at yde det ansøgte Beløb. Det var beklageligt, at Budgetudvalget ikke kunde tiltræde det, for man saa jo, at saa kunde det heller ikke vedtages i Byraadet; men Taleren ønskede alligevel Afstemning derom.

Stecher Christensen oplyste, at man for Tiden arbejdede med at faa alle disse Ting under nogenlunde fast Form, og derfor kunde man ikke i Øjeblikket tiltræde det.

Forslaget forkastedes med alle Stemmer mod 1.

g) Forslag fra Byraadsmedlem Thomas Christensen om, at der paa Budgettet optages en Post paa 100000 Kr. til Imødegaaelse af Boligmangel.

Kan ikke tiltrædes af Budgetudvalget. Thomas Christensen vidste ikke rigtig, hvor denne Post skulde anbringes, maaske paa Konto 25, forskellige Udgifter. Der var stillet Forslag om, at de 300000 Kr. til Forøgelse af Kassebeholdningen udgaar, og de fleste Borgere var vel nok interesseret i, at Skatten ikke stiger; Taleren saa dog hellere en lille Stigning i Procenten, end at man skulde undlade nødvendige Ting. Frederiksberg Kommune foreslog at opføre 1000 Lejligheder, og der var ikke socialdemokratisk Styre. Man ventede paa en Lov om Støtte til Byggeri, men derfor burde man alligevel gøre noget for at sikre sig, og man skulde nødig lave mere af den Slags som paa det gamle Amtssygehus. Man kunde i Forvejen opfordre Folk til at melde sig, hvis de ønskede en kommunal Lejlighed, saa vilde det vise sig, at de let kunde lejes ud. Hvis man ikke kunde gaa med til Forslaget, vilde Taleren konstatere, at Byraadet ikke vil gøre noget for at imødegaa Bolignøden.

I. C. Sørensen bemærkede, at ingen kunde sige, om der blev Boligmangel, men skulde det ske, maatte Sagen formentlig løses paa den Maade, at Kommunen optager Laan til Opførelse af Boliger, og en saadan Udgift burde næppe sættes paa Budgettet. Spørgsmaalet om Pengenes Fremskaffelse maatte i hvert Fald først løses. Forslaget forkastedes med alle Stemmer mod 1.

h) Forslag fra Brandkommissionen om, at Brandvæsenets Budget i Anledning af en ny Vagtordning forhøjes med 400 Kr., nemlig Udgiften ved Forfremmelse af Brandmand Jens Jensen til Brandmester af 2den Grad og Brandmand V. Holst Jensen til Maskinpasser.

Tiltrædes af Budgetudvalget.

Vedtoges.

i) Forslag fra Parkudvalget om, at der paa Budgettet optages 4000 Kr. til Vedligeholdelse af Vejene i Universitetsparken.

Budgetudvalget foreslaar, at der optages 1000 Kr.

Budgetudvalgets Forslag vedtoges,

k) Forslag fra Budgetudvalget om, at Forlystelsesaftigten, Konto V 6, forhøjes med 8000 Kr. Vedtoges.

l) Forslag fra samme Udvalg om, at det paa Konto XI 6 e opførte Honorar paa 300 Kr. for Udryddelse af Rotter i Skibe bortfalder, da Havnen afholder denne Udgift.

Vedtoges.

m) Forslag fra samme Udvalg om, at Konto XIV 3, Udgift i Henh. til Lov Nr. 108 af 1. Maj 1937, om Beskæftigelse af Arbejdsløse nedsættes med 40000 Kr.

Vedtoges.

n) Forslag fra samme Udvalg om, at der under Konto XVI optages Løn- og Reguleringstillæg, 4496 Kr., til Mekaniker paa Ting- og Arresthuset, da den paagældendes Lønudgift ikke som antaget overtages af Staten, dog forudsætter man, at Staten refunderer Kommunen Halvdelen af Udgiften, saaledes at Kontoen kun forhøjes med 2248 Kr.

Vedtoges.

o) Forslag fra samme Udvalg om, at Konto XXV 2, "Den gamle By", forhøjes med 15000 Kr. til 35000 Kr.

Vedtoges.

p) Forslag fra samme Udvalg om, at Konto XXV 4 t, Aarhus Turistforening, forhøjes med 8000 Kr. til 10000 Kr.

Stecher Christensen oplyste, at Foreningen stod paa bar Bund, men forhaabentlig kunde der for dette Tilskud sættes et godt Arbejde i Gang, og senere kunde man faa en samlet Plan for Foreningens Arbejde, saa kunde man til næste Aar se, hvorledes Forholdene stiller sig. Vedtoges.

r) Forslag fra samme Udvalg om, at der optages et Beløb paa 2000 Kr. som Tilskud til Dampskibsselskabet /"Turisten".

Vedtoges.

s) Forslag fra samme Udvalg om, at Konto XXVIA 14, til Forøgelse af Kommunens Kassebeholdning, udgaar med 300000 Kr.

Stecher Christensen meddelte, at ifølge indhentede Oplysninger om Skatteindtægten var

der Udsigt til en Stigning af Skatteprocenten, hvis ikke de 300000 Kr. udgik af Budgettet, og da indeværende Aar rent erhvervsmæssigt ikke tegnede allerbedst, havde man fundet det rimeligt at undgaa en Skatteforhøjelse.

Vedtoges.

t) Forslag fra samme Udvalg om, at 1ste Halvdel af Kommunens Tilskud til Ombygning af Sct. Clemens Bro opføres paa XXVI A med 10000 Kr.

Vedtoges.

u) Forslag fra samme Udvalg om, at det til Indretning af Husvildeboliger i 3 Bygninger paa det gamle Amtssygehus' Grund bevilgede Beløb, 21000 Kr., optages med Halvdelen paa nærværende Budget under Konto XXVI C og den anden Halvdel paa Budgettet for 1939-40.

Vedtoges.

Stecher Christensen gennemgik derefter Budgettets Hovedposter efter de vedtagne Ændringer og meddelte, at det Beløb, der efter Hovedligningen vil være at ligne paa Formue og Lejlighed vil udgøre:

7. 105792 Kr. 37 Øre, og til Menighedsudgifter:

492319 Kr. 39 Øre.

Thomas Christensen ønskede tilført Protokollen, at han ikke kunde stemme for Budgettet, for selv om det indeholdt mange Ting, som man kunde være tilfreds med, havde det ogsaa adskillige Mangler.

Budgettet vedtoges enstemmig, 1 stemte ikke.

Det vedtoges for 1938-39 at fastsætte den i § 2 C i "Vedtægt for Ligning af personlig Kommuneskat i Aarhus Købstadkommune" ommeldte Procentdel, der vil være at lægge til det Beløb, som skal udskrives efter Formue og Lejlighed, til 5 %".

Stecher Christensen erklærede, at der ikke kunde siges noget bestemt om Skatteprocenten, men næste Dag vilde Ligningskommissionen udregne den, og efter de Oplysninger, man havde faaet, vilde der ikke blive nogen Stigning.

12. Stecher Christensen meddelte, at Byen havde haft Besøg af Repræsentanter for Flyveselskabet; de var meget kede af den Stilling, som Aarhus havde taget, og henstillede

til Byraadet at ændre sit Standpunkt og eventuelt yde et Tilskud paa 10000 Kr. Ogsaa Skanderborg, Silkeborg og Horsens havde ønsket at være med.

Taleren havde svaret, at det ikke var Spørgsmaalet om 10000 eller 25000 Kr., som var det afgørende, men at man ikke ønskede at være med, før Aarhus fik en Flyveplads. Taleren antog, at der var Enighed om at fastholde dette Standpunkt.

Tiltraadtes enstemmig.

13. Stecher Christensen erindrede om, at den 1. April overgaar Politiet til Staten, og Byraadet vilde faa Lejlighed til at tage Afsked med Politiet ved en Parade i Raadhussalen Torsdag Kl. 5. Budgetudvalget foreslog, at Byraadet ved samme Lejlighed var Vært ved et Glas Vin og en Cigar.

14. Stecher Christensen meddelte, at Byraadet Torsdag Kl. 6 var inviteret til at bese den Stand, som Aarhus skal have paa Turist- og Trafikudstillingen i København. Bladene havde Adgang til at tage Fotografier af Standen, men de maatte ikke bruges før om Aftenen paa den Dag, Udstillingen aabnes i København.

